

Materiál na rokovanie

18. Hospodárskej a sociálnej rady SR

18.08.2025

k bodu č. 15

Stanovisko ZMOS

Návrh

zákona o financovaní škôl a školských zariadení

Všeobecne k materiálu:

Cieľmi návrhu zákona je najmä komplexná právna úprava financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v jednom právnom predpise a zlepšenie prehľadnosti a zrozumiteľnosti zákona. Návrh zákona zároveň upravuje aj hospodárenie a podnikanie škôl a školských zariadení. Zákon má zároveň nadväzovať na paralelne pripravovaný nový zákon o školskej správe.

Aktuálne účinný zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení bol viackrát novelizovaný, a preto sa jeho aplikácia dotknutými subjektmi stáva komplikovanou. Zároveň je pre aplikačnú prax komplikované mať upravené financovanie škôl a školských zariadení v dvoch zákonoch. Financovanie zo štátneho rozpočtu je upravené v zákone č. 597/2003 Z. z. a financovanie z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy je upravené v zákone č. 596/2003 Z. z.

Návrh zákona obsahuje aj viacero čiastkových vecných úprav v oblasti financovania škôl a školských zariadení, ktoré sa týkajú optimalizácie ich financovania na základe záverečnej správy z Revízie výdavkov na základné a stredné školy, úpravy ich financovania v nadväznosti na návrh novely zákona č. 245/2008 Z. z., úpravy financovania materských škôl v nadväznosti na požiadavky, ktoré vyplynuli zo zmeny ich financovania od 1. januára 2025, úpravy financovania škôl a školských zariadení na základe požiadaviek vyplývajúcich z aplikačnej praxe, ako aj úpravy súvisiace so znižovaním administratívnej záťaže pri financovaní škôl a školských zariadení.

Pripomienky k materiálu:

V rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu tohto zákona boli zo strany ZMOS uplatnené viaceré zásadné pripomienky, keďže navrhované legislatívne zmeny, zásadne menia spôsob financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy.

Najzadnejšou pripomienkou zo strany ZMOS bola požiadavka k účinnosti **§ 6 ods. ods. 2 písm. f)**,

aby pri určovaní mzdového normatívu, ktorý sa určí podľa stupňa vzdelania, ak ide o žiaka základnej školy sa účinnosť tohto kritéria posunula minimálne o jeden rok, teda od januára 2027 a nie od 1.1.2026, ako to pôvodný návrh zákona uvádzal.

Zavedenie tohto kritéria od januára 2026 bude mať negatívny dopad na zriaďovateľov neplnoorganizovaných základných škôl. Rozumieme argumentu predkladateľa, že týmto opatrením má snahu zohľadniť rozdiely vo finančnej nákladovosti vzdelávania žiakov prvého a druhého stupňa, avšak je potrebné poskytnúť dostatočný časový priestor pre menších zriaďovateľov vysporiadať sa s novými pravidlami týkajúcimi sa zmien, ktoré nastavuje tento návrh a v dostatočnom predstihu prehodnotiť možnosti a nastaviť procesy vedúce napríklad aj zlúčeniu či vyradeniu. Preto nepovažujeme za správne znížiť týmto zriaďovateľom objem normatívnych finančných prostriedkov okamžite a dostať tak zriaďovateľa do finančnej tiesne ešte pred tým, ako by mal zriaďovateľ vôbec priestor na prehodnotenie a prijatie akýchkoľvek zmien.

Pripomienka bola rezortom školstva akceptovaná a termín účinnosti tohto ustanovenia sa posúva o jeden rok.

Aj v prípade ďalších pripomienok k § 35 odsek 5, ktorý hovorí o činnosti novovznikajúceho inštitútu „kontrolnej rady – ZMOSu bolo vyhovené a bola vypustená z tohto odseku časť „po prerokovaní a vyjadrení kontrolnej rady“, pričom kontrolná rada sa z návrhu zákona o školskej správe vypúšťa. ZMOS argumentoval tým, že vznik takejto kontrolnej rady by znamenali zbytočné finančne nákladný a duplicitný mechanizmus slúžiaci na výkon kontroly v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec (úloha hlavného kontrolóra obce). Z tohto dôvodu máme za to, že aj prerokovanie s kontrolnou radu v tomto prípade stráca význam.

ZMOS teda nemá k predloženému návrhu zákona ďalšie pripomienky.

Záver:

ZMOS navrhuje, aby HSR SR odporučila predložený návrh zákona na ďalšie legislatívne konanie.

doc. PaedDr. Jozef Božík, PhD.
predseda ZMOS